

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет туризму

Кафедра туризмознавства і краєзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія світових цивілізацій

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Туризм. Проектно-грантовий менеджмент»

Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»

Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

Затверджено на засіданні кафедри
туризмознавства і краєзнавства
Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія світових цивілізацій
Викладач (-і)	Зарічняк Андрій Петрович, старший викладач кафедри туризмознавства і краєзнавства
Контактний телефон викладача	+380973882955
E-mail викладача	Зарічняк Андрій Петрович – andriy.zarichnyak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/2b542926e724188bf31e
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді кафедри
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення дисципліни є історичний процес розвитку суспільства в цілому, сукупність явищ суспільного життя в їх фундаментальних вимірах (зародження і розвиток державності, права, соціальних структур, економічних систем, відповідних типів ментальності, нагромадження культурних цінностей тощо).</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія та культура світових цивілізацій від найдавніших часів до середини V ст. н.е.; 2. Світові цивілізації в епоху Середньовіччя, Нового та Новітнього часу. 	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів уявлення про світові цивілізації в їх фундаментальних вимірах (зародження і розвиток державності, права, соціальних структур, економічних систем, відповідних типів ментальності, нагромадження культурних цінностей). Теоретичні знання, отримані під час вивчення дисципліни, повинні сприяти формуванню чіткого уявлення про шляхи розвитку суспільства, його закономірності та відмінності, що дасть змогу не лише визначити негативні та позитивні тенденції цього процесу, але й усвідомити можливі шляхи виходу людства з сучасних світових криз.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основні концептуальні підходи до історії; • сутність та особливості цивілізаційного підходу до аналізу історичного процесу; • шляхи розвитку різних цивілізацій, їх періодизацію, здобутки, особливості, роль і значення у світовій історії; • основні факти, дати, події та імена видатних особистостей, які представляють історію цивілізацій. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; • формулювати, коментувати, підкріплюючи конкретними прикладами базові поняття і терміни дисципліни; • аналізувати і систематизувати соціально-значущі явища і процеси; • розкривати соціально-історичну сутність явищ і процесів людського буття; • характеризувати особливості історичного розвитку окремих цивілізацій; • висловлювати і обґрунтовувати свою позицію з питань, що стосуються перспектив розвитку та взаємодії сучасних цивілізацій. 	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу

ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища

Фахові компетентності:

ФК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;

ФК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ФК08. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.

Програмні результати навчання:

ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів;

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук;

ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ;

ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг;

ПР15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 180 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	242 «Туризм і рекреація»	1	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Вступ. Предмет і завдання курсу «Історія світових цивілізацій». Теорії цивілізацій	2	2	6
Тема 2. Стародавній Єгипет	2	2	6
Тема 3. Месопотамія	2	2	6
Тема 4. Трипільсько-кукутенська цивілізація	2	0	8
Тема 5. Цивілізація Стародавньої Індії	2	2	6

Тема 6. Стародавній Китай	2	2	6
Тема 7. Стародавній Іран	2	0	8
Тема 8. Антична Давньогрецька цивілізація	2	2	6
Тема 9. Антична Давньоримська цивілізація	2	2	6
Тема 10. Візантійська середньовічна цивілізація	2	2	6
Тема 11. Арабо-ісламська цивілізація	2	2	6
Тема 12. Західноєвропейська середньовічна цивілізація	2	2	6
Тема 13. Європейське Відродження як культурно-цивілізаційний феномен	2	2	6
Тема 14. Західноєвропейська цивілізація Нового часу	0	2	8
Тема 15. Доколумбові цивілізації Центральної та Південної Америки	2	0	8
Тема 16. Індустріальна цивілізація XIX–XX ст.: загальносвітові тенденції, регіональні особливості розвитку	0	2	8
Тема 17. Постіндустріальні суспільства та технологічні цивілізації: взаємозалежності та протиріччя	0	2	8
Тема 18. Глобальна цивілізація на сучасному етапі: ключові виклики та перспективи	2	2	6
ЗАГ.:	30	30	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	<p>Форми контролю знань студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поточний; • підсумковий семестровий (екзамен). <p>Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться у відповідну національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FХ, F).</p> <p>Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи (питома вага оцінки – 70%).</p>
-----------------------------------	---

	<p>Семестрова контрольна робота дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Виконується у формі письмової роботи і включає 3 блоки завдань за тематикою курсу. Питома вага оцінки – 10%.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль (екзамен) На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, що передбачають перевірку розуміння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу. Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 10 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Письмова робота є формою самостійної роботи студентів і виконується у формі есе на одну із заданих тем.</p> <p>Студенти денної форми навчання завершують виконання і здають есе на 13-му занятті практичного курсу.</p> <p>Питома вага оцінки – 10%.</p> <p>Студенти заочної форми – за 10 днів до початку сесії. Робота виконується у електронному вигляді.</p>
Практичні заняття	Поточні оцінки, які отримуються під час практичних занять, сумуються.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студентам, які мають пропуски, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.
7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf).
Відвідування занять	Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.
Неформальна освіта	<p>Зараховуються як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, які відповідають програмі навчальної дисципліни.</p> <p>Рекомендовані:</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Вибрані питання європейської історії» (https://prometheus.org.ua/course/course-v1:UCU+History001+2016_T1) • «Культура та політика: багатозначність (взаємо)зв'язків»

	<p>(https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:UCF+PCR101+2019_T3)</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Introduction to Ancient Egypt and Its Civilization» (https://www.coursera.org/learn/introancientegypt) • «Roman Art and Archaeology» (https://www.coursera.org/learn/roman-art-archaeology) • «The Ancient Greeks» (coursera.org/learn/ancient-greeks)
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Блек Д. Історія світу від найдавніших часів до сьогодення / перекл. О. Буйвол. Харків : Vivat, 2021. 256 с. 2. Великочий В.С., Великочий Л.Й., Зарічняк А.П. Історія світових цивілізацій: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г.М., 2018. 159 с. 3. Годж С. Коротка історія мистецтва / перекл. з англ. П. Мигалья. Львів : Видавництво Старого Лева, 2022. 224 с. 4. Дженкінс С. Стисла історія Європи. Від Перикла до сьогодення / перекл. з англ. В. Горбатько. Київ : КМ-Букс, 2021. 376 с. 5. Джонсон Б. Омріяний Рим / пер. з англ. Б. Превіра. Харків : Vivat, 2023. 256 с. 6. Історія європейської цивілізації. Греція / Під ред. Умберто Еко. Харків : Фоліо, 2019. 1168 с. 7. Історія європейської цивілізації. Епоха Відродження. Історія. Філософія. Наука і техніка / Під ред. Умберто Еко. Харків : Фоліо, 2020. 528 с. 8. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Експедиції. Торгівля. Утопії / Під ред. Умберто Еко. Харків : Фоліо, 2020. 700 с. 9. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Замки. Торговці. Поети / Під ред. Умберто Еко. Харків : Фоліо, 2018. 768 с. 10. Історія Європейської цивілізації. Середньовіччя. Собори. Лицарі. Міста / Під ред. Умберто Еко. Харків : Фоліо, 2018. 672 с. 11. Клименюк Т.М., Проскуряков В.І, Ковальчук Х.І. Ілюстрований словник архітектурних термінів: навч. посібник, 3-тє вид., допов. і переробл. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 180 с. 12. Фергюсон Н. Цивілізація. Як захід став успішним. 2-ге вид. Київ : Наш формат, 2018. 488 с. 13. Ancient Egypt: The Definitive Visual History. London : Dorling Kindersley, 2021. 320 p. 14. Bonner M. In Defense of Civilization: How Our Past Can Renew Our Present. Toronto : Sutherland House Books, 2023. 230 p. 15. Kemp B. Ancient Egypt: Anatomy of a Civilization / 3rd edit. New York : Routledge, 2018. 398 p. 16. Mesopotamia: A Captivating Guide to Ancient Mesopotamian History and Civilizations, Including the Sumerians and Sumerian Mythology, Gilgamesh, Ur, Assyrians, Babylon, Hammurabi and the Persian Empire. Captivating History, 2019. 498 p. 17. Scarre C., Fagan B., Golden C. Ancient Civilizations / 5th edition. New York - London : Routledge, 2021. 726 p. 	

Зарічняк А.П., старший викладач кафедри туризмознавства і краєзнавства